

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

**Cofnodion Cymeradwy Cyfarfod y Bwrdd
a gynhaliwyd am 10:00 ar 29 Medi 2022
(yn electronig drwy Microsoft Teams
a'i ffrydio ar y we)**

Yn Bresennol:		
Jan Williams	(JW)	Cadeirydd
Iain Bell	(IB)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd
Mark Bellis	(MB)	Cyfarwyddwr Gweithredol Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant (WHO CC)
Diane Crone	(DC)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Iechyd Cyhoeddus Academaidd)
Kate Eden	(KE)	Cyfarwyddwr Anweithredol, Is-gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella
Dyfed Edwards	(DE)	Cyfarwyddwr Anweithredol a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Corfforaethol
Nick Elliott	(NE)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Data a Digidol)
Huw George	(HG)	Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gweithrediadau
Siân Griffiths	(SG)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Iechyd y Cyhoedd)
Fu-Meng Khaw	(MK)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol y Gwasanaethau Diogelu Iechyd a Sgrinio, Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol
Mohammed Mehmet	(MM)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Awdurdod Lleol)
Rhiannon Beaumont-Wood	(RBW)	Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Kate Young	(KY)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Trydydd Sector)
Hefyd yn Bresennol:		
Sumina Azam	(SA)	Ymgynghorydd Iechyd Cyhoeddus, Pennaeth Polisi, Dirprwy Gadeirydd (WHO CC) – eitem 3
Liz Blayney	(LB)	Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd a Phennaeth Uned Fusnes y Bwrdd
John Boulton	(JB)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Gwella Ansawdd y GIG a Diogelwch Cleifion/Cyfarwyddwr Gwelliant Cymru
Helen Bushell	(HB)	Ysgrifennydd y Bwrdd a Phennaeth Uned Fusnes y Bwrdd
Angela Jones	(AnJ)	Cyfarwyddwr Dros Dro Iechyd a Llesiant
Neil Lewis	(NL)	Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl
Judith Paget	(JP)	Cyfarwyddwr Cyffredinol Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru a Phrif Weithredwr GIG Cymru – ar gyfer eitem 6
Claire Sullivan	(CS)	Cynrychiolydd Undeb Llafur ar Ochr y Staff
Stephanie Wilkins	(SW)	Cynrychiolydd Undeb Llafur ar Ochr y Staff
Gaynor Williams	(GW)	Cymerwr Cofnodion
Verity Winn	(VW)	Archwilio Cymru
Ymddiheuriadau:		
Tracey Cooper	(TC)	Prif Weithredwr

Dechreuodd y cyfarfod am 10am

PHW 1/2022.09.29 Croeso ac Ymddiheuriadau

Croesawodd JW bawb i'r cyfarfod, ac estynnodd groeso cynnes i'r rhai a oedd yn arsylwi'r trafodion ar-lein. Rhoddodd grynodedb o rôl y Bwrdd fel Corff Llywodraethu'r sefydliad, gyda chyfrifoldebau penodol dros: bennu cyfeiriad strategol; creu a chynnal partneriaethau strategol; sefydlu parodrwydd i dderbyn risg a goruchwyllo risgiau strategol; craffu ar gyflawniadau yn ystod y flwyddyn yn erbyn cynlluniau; cynnal trefniadau llywodraethu da a phennu naws a diwylliant sefydliadol.

O ran naws a diwylliant, mae'r Bwrdd wedi mabwysiadu diwylliant o ddysgu, a diwylliant lle y gall pawb ddod i'r gwaith a bod yn nhw eu hunain, yn ddilys a heb ofni gwahaniaethu neu anfantais o unrhyw fath. Roedd y Bwrdd yn cynnal ei holl fusnes yn unol â Chod Ymddygiad ffurfiol y Bwrdd, ac mae'r manylion ar gael ar y wefan. Roedd hyn yn cyfeirio at ddarllen yr holl bapurau cyn y cyfarfod, gan wneud y defnydd gorau o'r amser a fyddai ar gael ar gyfer trafodaeth ar y dydd. Roedd y

Bwrdd hefyd yn dilyn Gwerthoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru: Gweithio gyda'n Gilydd, gydag Ymddiriedaeth a Pharch, i wneud Gwahaniaeth.

Rhoddodd JW grynodedb o'r Agenda, gan nodi y byddai Judith Paget, Prif Weithredwr GIG Cymru a Chyfarwyddwr Cyffredinol yr Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn Llywodraeth Cymru yn ymuno â'r cyfarfod yn ddiweddarach yn ystod y bore, i drafod yr heriau allweddol sy'n wynebu iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru a rôl Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Nododd HB fod Tracey Cooper wedi anfon ei hymddiheuriadau.

PHW 2/2022.09.29 Datgan Buddiannau

Ni chafwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant gan aelodau'r Bwrdd yn ychwanegol at y rhai sydd eisoes ar y Gofrestr Datgan Buddiannau.

PHW 3/2022.09.29 Costau Byw – Cyflwyniad Strategol

Wrth gyflwyno'r Eitem hon, pwysleisiodd MB y goblygiadau iechyd cyhoeddus difrifol i boblogaeth Cymru o ganlyniad i'r argyfwng costau byw presennol, sy'n parhau i ddatblygu; nid mater tymor byr oedd hyn, ond un a fyddai'n parhau tan 2023 a thu hwnt o bosibl. Pwysleisiodd MB yr effaith ar anghydraddoldebau iechyd ac, yn benodol, ar iechyd a llesiant cyffredinol y grwpiau mwyaf difreintiedig a oedd eisoes mewn sefyllfa fregus. Aeth MB ymlaen i roi amlinelliad o rôl arweinyddiaeth system Iechyd Cyhoeddus Cymru, a phwysigrwydd cyngori'r cyhoedd, Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill, gan gyfeirio at y data, y wybodaeth a'r arferion gorau diweddaraf sydd ar gael, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Aeth SA drwy'r cyflwyniad sleidiau gyda'r Bwrdd, a oedd yn amlinellu cynnwys Adroddiad arfaethedig (sydd ar ei ffurf drafft terfynol ar hyn o bryd) sy'n seiliedig ar ganfyddiadau allweddol Grŵp Cydlyn Costau Byw traws-sefydliadol. Roedd hyn yn pwysleisio bod:

- Yr argyfwng costau byw wedi'i achosi am nad yw incwm yn cynyddu ar yr un gyfradd â chostau byw; nododd SA y Mynegai Prisiau Defnyddwyr uwch a rhagamcanion Banc Lloegr ynglŷn â chyfraddau llog uwch;
- Bydd ansefydlogrwydd parhaus prisiau tai, costau bwyd, tanwydd ac ynni yn ychwanegu at yr argyfwng, gyda rhagfynegiadau y byddai pob un yn codi hyd yn oed yn uwch na'r lefelau presennol, sy'n peri pryder. Mewn ymateb i hyn, roedd gostyngiadau yng ngwariant aelwydydd yn cael effaith andwyol ar y sefyllfa economaidd ehangach;
- Roedd y rhai yn chwartzel tlotaf y boblogaeth mewn mwy o berygl o gael salwch corfforol a meddyliol, gan fod yr argyfwng yn gwaethygu anghydraddoldebau presennol;
- Mae rhagfynegiadau yn awgrymu y gallai'r rhai sydd 'prin yn gallu ymdopi' ganfod eu hunain mewn sefyllfa o argyfwng hefyd;

- Roedd yr argyfwng costau byw yn effeithio ar y pum conglfaen ar gyfer bywyd iach a nodwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd (WHO); dywedodd SA y gallai hyn arwain at ddwysáu anghydraddoldebau iechyd, a fyddai'n effeithio ar bob cenhedlaeth. Byddai'r rhai sy'n byw mewn ardaloedd gwledig hefyd yn profi effaith anghymesur, o gymharu â phobl mewn ardaloedd mwy trefol.

Cwblhaodd SA ei chyflwyniad drwy grynhoi yr hyn yr oedd yr argyfwng costau byw yn ei olygu i iechyd cyhoeddus yng Nghymru a'r ymateb angenrheidiol. Amlinellodd yr ymateb polisi gan esbonio camau gweithredu unigol Iechyd Cyhoeddus Cymru, a oedd yn cynnwys: cefnogi staff a defnyddwyr gwasanaethau; gweithio mewn partneriaeth – gyda'r Trydydd Sector, a'r system iechyd a gofal; darparu data, ymchwil a gwybodaeth, defnyddio dulliau sganio'r gorwel a monitro cyflym i ddarparu cyngor arbenigol i gefnogi polisïau Llywodraeth Cymru (roedd cyngor ar brydau ysgol am ddim yn un enghraifft o hyn).

Roedd IB yn cydnabod yr angen i sicrhau bod camau i gefnogi'r argyfwng wedi'u llywio gan ddata; hefyd, roedd paratoi a chynllunio ar gyfer y gaeaf wedi bod yn arbennig o bwysig eleni. Aeth IB ymlaen i gyfeirio at rôl y Trydydd Sector a'r angen i fanteisio ar bob cyfle i gydweithio mewn ffordd integredig, i sicrhau bod cyngor, arweiniad a chymorth yn cyrraedd y cymunedau hynny yr effeithiwyd arnynt fwyaf.

Ar ran y Bwrdd, diolchodd JW i MB, SA ac IB am eu cyflwyniad arbenigol, a oedd wedi cyfleu difrifoldeb yr argyfwng sy'n wynebu'r wlad. Gwahoddodd gwestiynau:

- Holodd DE ynghylch dosbarthiad yr Adroddiad terfynol. Cadarnhaodd IB, er bod cydweithwyr yn Llywodraeth Cymru yn gynulleidfa allweddol, gyda'r Adroddiad wedi'i ddylunio i gefnogi datblygiad polisi, byddai'n cael ei ddosbarthu'n llawer mwy eang. Cyfeiriodd at weithdy arfaethedig gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda – byddai hyn yn defnyddio'r canfyddiadau yn yr Adroddiad;
- Cyfeiriodd JW at waith Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) ac ychwanegodd KY fanylion at hyn, gan groesawu'r cyflwyniad a chyfeiriodd at y cyfleoedd a gynigiwyd drwy hyn i weithio ar draws sectorau. Cytunodd SA i fynd ar drywydd gwaith CGGC gyda KY ar ôl y cyfarfod.

Camau Gweithredu: SA/KY

- Holodd SW ynghylch diweddaru'r Adroddiad yn barhaus, mewn ymateb i newidiadau yn yr amodau economaidd a gofynnodd am sicrwydd y byddai gan yr Adroddiad werth ar lefel unigol/cymunedol yn ogystal â dylanwadu ar benderfyniadau polisi. Cadarnhaodd MB y trefniadau sydd ar waith i ddiweddaru'r canfyddiadau a nododd, gan mai nod y gwaith oedd llywio datblygiad polisi Llywodraeth Cymru, y dylai'r effaith ddod i'r amlwg o ganlyniad i benderfyniadau'r llywodraeth. Awgrymodd JW y gallai hyn ffurfio un o'r pwyntiau trafod gyda JP yn ddiweddarach yn y cyfarfod.

- Gofynnodd JW i MM a NL a allai'r Pwyllgor Datblygu Sefydliadol a Phobl fynd ar drywydd y camau gweithredu hynny sydd ar waith i gefnogi staff.

Camau gweithredu: MM/NL

- Estynnodd KE ei llongyfarchiadau i'r tîm ar gyflwyniad rhagorol ond sbreiddiol. Gofynnodd am sicrwydd ar y prosesau sydd ar waith i ddefnyddio'r llwybrau sydd ar gael i rannu'r canfyddiadau, ac i wneud cysylltiadau â rhaglenni brechu ac imiwneiddio. Rhoddodd IB amlinelliad o'r cynlluniau cyfathrebu a chytunodd HG i gysylltu â'r Tîm Cyfathrebu.

Camau gweithredu: HG

- Cyfeiriodd RBW at y gwaith sy'n mynd rhagddo i ddatblygu Memorandwm Cydddealltwriaeth gyda'r Trydydd Sector, drwy CGGC; byddai'n sicrhau cysylltedd ar draws yr agenda a amlinellwyd yn y drafodaeth hon.

Camau gweithredu: RBW

Diolchodd JW i bawb a fu'n gysylltiedig â datblygu ymateb a chyfraniad Iechyd Cyhoeddus Cymru i'r argyfwng cenedlaethol hwn, er mwyn sicrhau y rhoddir blaenoriaeth i ddull iechyd cyhoeddus.

Ystyriodd y Bwrdd y dull a amlinellwyd er mwyn ymateb i'r argyfwng Costau Byw a **chefnogwyd** y fframwaith fel y sail ar gyfer dull iechyd cyhoeddus at yr argyfwng costau byw.

PHW 4/2022.09.29 Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd

PHW 4.1/2022.09.29 Adroddiad Integredig ar Berfformiad (Mis 5)

Wrth gyflwyno dogfennau'r adroddiad Integredig ar Berfformiad, esboniodd HG y deunyddiau ychwanegol yn yr atodiadau; cyflwynwyd y rhain er cyflawnrwydd, er mwyn i'r Bwrdd fod yn ymwybodol o'r holl gyflwyniadau sy'n seiliedig ar berfformiad a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru. Byddai gwaith pellach yn symleiddio'r ddogfennaeth ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol.

Yna estynnodd HG wahoddiad i'r arweinwyr gweithredol roi sylwadau ar eu meysydd perthnasol.

Tynnodd NL sylw at y materion canlynol:

- Gostyngiad yn y gyfradd salwch ac absenoldebau o 5.8% i 3.9%. Nododd mai straen, gorbryder ac iselder yw'r prif resymau o hyd dros salwch ac absenoldeb; amlinellodd NL y gwaith arwyddocaol sy'n cael ei wneud gyda rheolwyr llinell ar draws y sefydliad, i gefnogi staff ac ystyried sut y gallai addasiadau i'r gweithle a phatrymau gweithio amgen helpu i osgoi absenoldeb oherwydd salwch a/neu gefnogaeth i ddychwelyd yn gynnar i'r gwaith. Roedd

y cyfraddau uchaf o salwch ac absenoldebau i'w gweld yn yr Adrannau Gwella Iechyd, Microbioleg a Sgrinio;

- Gwelliant mewn cydymffurfiaeth statudol a gorfodol; roedd hyn yn 80% yn awr yn erbyn targed o 85%;
- Y gyfradd trosiant staff isel sy'n weddill.

Wrth drafod materion ariannol, nododd HG:

- Warged bach ym Mis 5; roedd yn parhau i fod yn hyderus y byddai'r sefydliad yn cyhoeddi eu bod wedi mantoli'r gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn;
- Byddai costau tanwydd yn creu pwysau ychwanegol ar gostau, gydag adnoddau ychwanegol yn cael eu cadw wrth gefn at y diben hwn. Gallai hyn fod yn broblem tan 2023/24 ac roedd costau'n cael eu monitro'n fanwl;
- Roedd Llywodraeth Cymru yn parhau i ad-dalu'r costau sy'n gysylltiedig â COVID-19 yn fisol. Roedd y rhain yn gostau anghylchol ac yn ymwneud â phrofion yn bennaf;
- O ran cyfalaf, atgoffodd HG y Bwrdd, o'r £6.540 miliwn o wariant cyfalaf, roedd £1.158 miliwn yn gyfalaf dewisol a £5.382 yn gyfalaf strategol. O'r swm olaf, roedd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol am £3.069 miliwn, gyda Chydweithrediaeth y GIG yn gyfrifol am £2.313 miliwn. Erbyn mis 05, roedd £2.602 miliwn o ddyraniad Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi'i ymrwymo drwy archebion prynu, a oedd yn welliant sylweddol o gymharu â sefyllfa mis 05 yn 2021/22. Mewn ymateb i ymholiad gan JW, cadarnhaodd HG fod y Pwyllgor Archwilio yn parhau i oruchwylio gwariant COVID-19.

Tynnodd RBW sylw at y canlynol:

- Y gwelliannau i'r sefyllfa o ran digwyddiadau, pryderon a chwynion;
- Adroddwyd un digwyddiad sgrinio'r coluddyn fel digwyddiad adrodd cenedlaethol. Amlinellodd y systemau sydd ar waith i nodi digwyddiadau o'r fath; roedd y rhain yn cynnwys camau gweithredu i ddatrys y digwyddiad a nodi unrhyw beth y gallai'r sefydliad ei ddysgu;
- O ran y digwyddiad dim syndod, cafwyd cysylltiad â defnyddwyr gwasanaeth, gyda chynigion o golposgopi;
- Daeth un hawliad newydd o esgeulustra clinigol i law ym mis Awst.

Tynnodd MM sylw at y prinder staff yn ystod mis Awst a cheisiodd sicrwydd ar reoli absenoldeb yn y dyfodol er mwyn atal hyn rhag digwydd eto. Nododd RBW y pwynt hwn, gan esbonio'r amgylchiadau ynghylch profi System Rheoli Gwybodaeth Sgrinio Serfigol ym mis Awst, cyn ei lansio ar 20 Medi.

Adroddodd MK ar y canlynol:

- Gwelwyd cynnydd bach yn y broses o adrodd ar achosion o COVID-19, yn seiliedig ar Arolwg y Swyddfa Ystadegau Gwladol a chanlyniadau profion llif unffordd (LFT); roedd y cynnydd hwn yn destun gwaith monitro manwl, ynghyd â phroffilio amrywiolyn. Omicron yw'r prif straen o hyd;
- O ran brech y mwncïod, yn dilyn yr achos hysbys cyntaf yng Nghymru bedwar mis yn ôl, cafwyd 47 o achosion ond mae nifer yr achosion newydd wedi

lleihau'n sylweddol. Bydd cynllun yn cael ei gyhoeddi ym mis Hydref ar reoli achosion yn y dyfodol;

- Cyflwyniad llwyddiannus CSIMS ym mis Medi. Roedd hyn yn dasg enfawr a diolchodd MK i bawb a fu'n gysylltiedig â hyn.
- Agor Cyfleuster Aberpennar ar gyfer sgrinio ar 15 Awst – roedd hyn eisoes wedi bod yn fuddiol;
- Ymgyrch aml-gyfrwng parhaus ar imiwneiddio, a oedd yn ceisio annog pobl i gael y brechlyn rhag y fflw a COVID-19, fel rhan o'r trefniadau cynllunio tymhorol ar gyfer y gaeaf.

Ceisiodd SG sicrwydd ar y cynlluniau i gynnal yr un lefel o waith monitro o ran y nifer sy'n manteisio ar y rhaglen brechlyn rhag y fflw â'r lefel a fanteisiodd ar raglen frechu COVID-19; roedd hyn yr un mor bwysig ar gyfer y gaeaf i ddod. Cytunodd MK ac amlinellodd y cynlluniau ar gyfer gwyliadwriaeth weithredol o'r ddwy raglen. Nododd hefyd fod modd atal y straeniau presennol drwy frechlyn ac y byddai Iechyd Cyhoeddus Cymru yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru a byrddau iechyd i fonitro nifer y plant sy'n manteisio arnynt. Roedd hyn yn cynnwys gwaith ar betruster pobl i dderbyn brechlynnau, gydag arbenigedd seicoleg ymddygiad wedi'i gynnwys yn y tîm brechu.

Gofynnodd HG i IB ddarparu diweddariad ar y Dangosfwrdd Iechyd y Cyhoedd:

Tynnodd IB sylw at y canlynol:

- Amseroedd rhwng atgyfeirio a thriniaeth, o gymharu â'r lefelau cyn y pandemig, a'r angen i ystyried hyn wrth gynllunio ymyriadau iechyd cyhoeddus;
- Y dangosyddion ymddygiad iechyd a llesiant – roedd y rhain yn weddol wastad, ac eithrio lefelau gorbryder a oedd wedi dechrau cynyddu;
- Gwaith parhaus yn cynghori dulliau polisi Llywodraeth Cymru ar strategaethau gordewdra a thybaco;
- Cynnydd yn nifer y bobl sy'n gadael y farchnad lafur am resymau a oedd yn gysylltiedig ag iechyd; nid yw'r cysylltiad â Covid Hir yn amlwg hyd yma.

Croesawodd SG y diweddariad, yn arbennig yng nghyd-destun y drafodaeth ar gostau byw.

Diolchodd JW i IB am y diweddariad pwysig hwn ar y materion iechyd cyhoeddus allweddol sy'n wynebu'r wlad ac awgrymodd y dylid cynnwys hyn fel eitem benodol ar yr agenda mewn cyfarfodydd yn y dyfodol. Cefnogodd aelodau'r Bwrdd yr awgrym hwn. Cytunodd IB hefyd i ddarparu nodyn briffio ar ddatblygiad y dangosfwrdd y tu allan i'r cyfarfod.

Camau gweithredu: IB

Nododd y Bwrdd y diweddariad a **chwymerwyd sicrwydd** o'r papurau a'r drafodaeth.

PHW 5/2022.09.29**Egwyl****PHW 6/2022.09.29****Partneriaeth Strategol - Judith Paget, Cyfarwyddwr
Cyffredinol a Phrif Weithredwr GIG Cymru**

Estynnodd JW groeso cynnes i Judith Paget, Cyfarwyddwr Cyffredinol Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru a Phrif Weithredwr GIG Cymru. Gofynnodd i JP rannu ei safbwynt ar yr heriau allweddol sy'n wynebu'r system iechyd a gofal yng Nghymru, ynghyd â'i disgwyliadau o Iechyd Cyhoeddus Cymru; yna byddai cyfle i holi cwestiynau.

Croesawodd JP y cyfle i gwrdd â'r Bwrdd a diolchodd i Iechyd Cyhoeddus Cymru am eu cyfraniad parhaus i wella iechyd a llesiant y boblogaeth. Wrth ganolbwyntio ar yr heriau strategol sy'n wynebu'r system iechyd a gofal yng Nghymru, tynnodd JP sylw at y canlynol:

- Yr ymdrechion sylweddol sydd ar y gweill i sicrhau gwaith cynllunio effeithiol ar gyfer yr hydref a'r gaeaf; roedd yn cydnabod y risgiau sy'n gysylltiedig ag unrhyw gynnydd mewn feirysau anadlol, gan gynnwys cynnydd arall yn nifer yr achosion o COVID-19;
- Ergyd yr argyfwng costau byw a'i effeithiau ar y boblogaeth yn gyffredinol ac ar staff iechyd a gofal cymdeithasol yn benodol;
- Y gwaith adfer sy'n mynd rhagddo ar ôl y pandemig, gyda phob rhan o'r system yn profi pwysau sylweddol. Roedd ffocws ar berfformiad ond pwysleisiodd JP yr angen i ganolbwyntio hefyd ar ddiogelwch a phrofiad y claf. Roedd angen sicrwydd ar bobl y byddai gofal ar gael iddynt pan oedd ei angen arnynt;
- Y flaenoriaeth Weinidogol ynghylch canser; cydnabu JP rôl Iechyd Cyhoeddus Cymru wrth adfer rhaglenni sgrinio a chyfrannu at ganlyniadau gwell;
- Roedd pob sector yn profi cyfnodau prysur tymhorol yn awr ac roedd partneriaid yn ceisio datblygu gwydnwch ychwanegol wrth i dymor y gaeaf agosáu. Byddai hyn yn cynnwys ffocws ar atal yn ogystal ag ar ymatebion brys.
- Roedd y targed o 75% yn y niferoedd a oedd yn manteisio ar y rhaglenni brechu rhag y ffliw a COVID-19 yn destun ymgyrch gyfathrebu ac yn y cyfryngau, gyda gwaith monitro gofalus o'r nifer a oedd yn manteisio ar hyn, ac roedd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru rôl allweddol yn hyn o beth. Roedd ymwybyddiaeth gynnar o unrhyw gynnydd mewn achosion o feirysau anadlol, gan ddefnyddio cynllun goruchwyllo effeithiol, yn hollbwysig;
- Yr her fwyaf ar y cam hwn oedd yr argyfwng costau byw ac roedd Llywodraeth Cymru yn ymchwilio i'r ymatebion polisi ar fyrder. Roedd y Prif Weinidog wedi sefydlu grŵp trawsadrannol i ganolbwyntio ar y camau gweithredu sydd eu hangen ac roedd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru rôl allweddol yn nodi beth fyddai'n gweithio i liniaru unrhyw effeithiau ar lefel y boblogaeth;
- Y gwaith sydd ar y gweill i sicrhau bod 'pob cyswllt yn cyfrif', gan ddefnyddio pob cyfle a mannau cyswllt â'r gwasanaethau iechyd a gofal ar draws y system gyfan, i gefnogi pobl a'u cyfeirio at y cymorth cywir. Gofynnodd JP i wasanaethau sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru ystyried cyfeirio pobl at gyngor ar fudd-daliadau fel enghraifft o fanteisio ar bob cyfle a chysylltiadau.

Camau gweithredu: MK

- Roedd y sefyllfa ariannol yn heriol iawn, gyda'r costau parhaus yn ymwneud â COVID-19, yr argyfwng ynni ac, yn fwy diweddar, chwyddiant uwch yn cyfrannu at yr her. Dywedodd JP fod sefyllfa ariannol rhai byrddau iechyd yn gwaethygu a chroesawodd y ffaith bod Iechyd Cyhoeddus Cymru yn canolbwyntio ar gyflawni sefyllfa cyllideb gytbwys.
- Roedd Gweinidogion yn parhau i fod yn awyddus i gynnal y momentwm ar adfer a datblygu mewn meysydd risg eraill, gan gynnwys iechyd meddwl a llesiant meddyliol a'r newid yn yr hinsawdd.
- Ymhlith y materion pwysig eraill roedd:
  - Ymchwiliad Cyhoeddus COVID-19;
  - Trosglwyddiad llwyddiannus y Timau Iechyd y Cyhoedd Lleol i fyrddau iechyd ar 30 Medi;
  - Y rhagolygon o weithredu diwydiannol yn effeithio ar y ddarpariaeth iechyd a gofal.
  - Perthnasoedd rhynglywodraethol yn dilyn newidiadau ar lefel Llywodraeth y DU, ac ail-bennu perthnasoedd a blaenoriaethau Gweinidogol ac adrannol;
  - Sefydlu Gweithrediaeth y GIG; diolchodd JP i JW a HG am eu cyfraniadau i'r rhaglen waith hon.

Diolchodd JW i JP am ei hasesiad cynhwysfawr ac addysgiadol o'r risgiau a'r heriau presennol, yn ogystal â'i sylwadau canmoliaethus am y rôl arweinyddiaeth bwysig yr oedd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn ei chyflawni. Yna gwahoddodd JW unrhyw gwestiynau neu sylwadau:

- Myfyriodd HG ar ehangder y trafodaethau ar gostau byw yn ystod cyfarfod y Bwrdd a gofynnodd am farn JP ar y ffordd orau y gallai Iechyd Cyhoeddus Cymru gefnogi'r agenda hon. Cyfeiriodd JP at gyngor cymorth polisi ar draws yr agenda, sylwebaeth ar yr effeithiau amser real a beth fyddai'n gweithio i liniaru'r rhain, hyd at y cyfleoedd a gyflwynir drwy swyddogaethau darparu gwasanaethau Iechyd Cyhoeddus Cymru i hyrwyddo 'Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif'. Pwysleisiodd y ffaith bod gan Iechyd Cyhoeddus Cymru rôl hanfodol wrth gynghori ac arwain Bwrdd Arwain y GIG ar y materion hyn. Gan fyfyrto ar bwynt cynharach gan SW ar werth cyngor Iechyd Cyhoeddus Cymru i gefnogi datblygiad polisi, croesawodd JW gydnabyddiaeth JP o'r rôl gefnogi hon.
- Dywedodd JW y gwaith datblygu pellach ar y Dangosfwrdd Iechyd Cyhoeddus yn cynnwys materion a oedd yn gysylltiedig â chostau byw; byddai hyn yn darparu data a gwybodaeth bendant i gefnogi camau gweithredu a chofnodi'r buddiannau. Byddai'n adnodd gwerthfawr ar gyfer y Grŵp Lleihau Anghydraddoldebau Iechyd newydd;
- Cyfeiriodd KY at yr hyn a ddysgwyd yn sgil y pandemig a'r posibilrwydd o ddefnyddio canolfannau brechu fel llwybr i gael mynediad at grwpiau 'anodd eu cyrraedd' a'u cyfeirio at y cymorth sydd ar gael. Nododd hefyd fod y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi awgrymu mewn

cyfarfod diweddar na fyddai unrhyw adnoddau ychwanegol ar gael. Cadarnhaodd JP fod Llywodraeth Cymru wedi ymateb i bryderon ynglŷn â rhyddhau cyllid y gaeaf yn hwyr mewn blynyddoedd blaenorol drwy ryddhau adnoddau'n gynharach yn 2022; ni fyddai unrhyw adnoddau pellach yn cael eu rhyddhau yn ystod y flwyddyn;

- Myfyriodd DE ar yr heriau cynyddol yng nghyd-destun yr adnoddau cyfyngedig a rôl bosibl Iechyd Cyhoeddus Cymru o ran helpu i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau a oedd ar gael. Cadarnhaodd JP y byddai angen i bob sefydliad ail-flaenoriaethu yn erbyn yr adnoddau a oedd ar gael a sicrhau cydbwysedd rhwng hanfodion tymor byr a dulliau gweithredu tymor hwy er mwyn mynd i'r afael ag anghydraddoldebau;
- Cyfeiriodd JW at rôl ddeuol Iechyd Cyhoeddus Cymru fel Ymddiriedolaeth y GIG ac fel Sefydliad Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol yng Nghymru. Roedd y Bwrdd a holl aelodau o staff Iechyd Cyhoeddus Cymru yn parhau i fod yn ymrwymedig i gyflawni rôl y sefydliad hyd eithaf ei gapasiti a'i allu ar y cyd;
- Ar ran y Bwrdd, diolchodd JW i JP unwaith eto am gymryd amser o'i hamserlen brysur i ymuno â'r cyfarfod ac am rannu ei blaenoriaethau a'i safbwyntiau gyda'r Bwrdd. Ailadroddodd JW werthfawrogiad y Bwrdd o sylwadau canmoliaethus JP am y sefydliad a'i rôl a'i gwahodd i ddychwelyd i gyfarfod yn y dyfodol yn 2023.

PHW 7/2022.09.29 Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (Parhad)**PHW 7.1/2022.09.29 Adroddiad y Prif Weithredwr**

Cyfeiriodd HG at Adroddiad y Prif Weithredwr a thynnodd sylw at rai materion allweddol:

- Yr Ymchwiliad Cyhoeddus (Yr Ymchwiliad). Dywedodd HG y byddai Gwrandawriad Rhagarweiniol yn cael ei gynnal yn Llundain yr wythnos ganlynol. Roedd cyfarfod diweddar gyda Thîm yr Ymchwiliad wedi helpu aelodau'r Tîm i sicrhau dealltwriaeth eang o rôl a swyddogaeth Iechyd Cyhoeddus Cymru. Yn dilyn hyn, roedd cyfreithwyr Tîm yr Ymchwiliad wedi anfon rhai cwestiynau ymlaen gan ofyn am ymateb erbyn 5 Hydref. Byddai hyn yn sicr yn nodwedd barhaus wrth i'r Ymchwiliad fynd rhagddo.
- Trosglwyddo Timau Iechyd Cyhoeddus Lleol i fyrddau iechyd ar 30 Medi 2022. Cadarnhaodd JW y byddai pob aelod o staff yn cael llythyr unigol yn diolch am eu cyfraniadau sylweddol i'r sefydliad. Byddai Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn cael ei lunio i esbonio'r perthnasoedd a'r cysylltiadau parhaus. Cadarnhaodd HG fod Bwrdd Arweinyddiaeth GIG Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth. Diolchodd NL i bawb a fu'n gysylltiedig â'r broses drosglwyddo. Diolchodd JW i NL, Andrew Jones fel yr Uwch-swyddog Cyfrifol, AnJ a phawb fu'n gysylltiedig â sicrhau'r trosglwyddiad.
- Cadarnhaodd JW y byddai'r Bwrdd yn cael y fersiwn derfynol o ddogfen cynllunio ar gyfer y gaeaf ar 11 Hydref. Dywedodd SG ei bod yn croesawu'r cyfle i ddarllen drwy'r drafft terfynol a'i bod yn edrych ymlaen at dderbyn y cynllun cyhoeddedig.

Camau gweithredu: HB

Derbyniodd y Bwrdd Adroddiad y Prif Weithredwr a **chymerwyd sicrwydd** o'r Adroddiad a'r drafodaeth.

PHW 7.2/2022.09.29 Pwyllgorau'r Bwrdd: Adroddiad gan Gadeiryddion Pwyllgorau

Wrth gyflwyno'r eitem hon, amlinellodd JW rôl y Pwyllgor o ran ymgymryd â rhaglenni gwaith blynyddol y cytunwyd arnynt ar ran y Bwrdd llawn. Roedd y Cadeiryddion yn darparu adroddiad cyfansawdd ym mhob cyfarfod y Bwrdd, ac roedd holl aelodau'r Bwrdd wedi cael cyfle i ddarllen papurau'r Pwyllgor, drwy'r dolenni a ddarparwyd.

Estynnodd JW wahoddiad i Gadeirydd Pob Pwyllgor roi diweddariad a nodi unrhyw faterion penodol:

Y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella (QSIC)

Dywedodd KE ei bod wedi darparu diweddariad llafar yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Gorffennaf. Dywedodd fod y Pwyllgor wedi ystyried Adolygiad o Ansawdd Trefnadau Llywodraethu Archwilio Cymru ac ymateb y rheolwyr a'i bod wedi cael sicrwydd o'r ymarfer hwn. Diolchodd KE i Verity Winn am y gwaith adolygu a chadarnhaodd y byddai'r pwyllgor yn parhau i olrhain y cynnydd.

Cadarnhaodd JW gyda KE y byddai'r pwyllgor yn edrych ar y digwyddiadau adroddadwy a dim syndod y cyfeiriwyd atynt yn yr Adroddiad Perfformiad a Mewnwelediad ac yn olrhain hefyd y buddiannau o weithredu'r CSIMS. Diolchodd KE i bawb fu'n rhan o'r prosiect pwysig hwn. Roedd y pwyllgor wedi trefnu amser i ffwrdd ym mis Rhagfyr i ystyried y gwasanaethau sgrinio a byddai KE yn adrodd yn ôl ar hyn yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Ionawr 2023.

Camau gweithredu: KE

Diolchodd JW i KE ac aelodau'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella, y Swyddogion Gweithredol arweiniol a'r mynychwyr am eu cyfraniad sylweddol at waith y Bwrdd.

Y Pwyllgor Datblygu Sefydliadol a Phobl (PODC)

Cyfeiriodd MM at y papurau a ddarparwyd fel diweddariad llawn ar waith y Pwyllgor Datblygu Sefydliadol a Phobl. Cadarnhaodd y byddai ystod o bolisiâu Adnoddau Dynol yn cael eu hystyried yn y cyfarfod ar 6 Medi; byddai'r cyfarfod nesaf yn canolbwyntio ar drafodaethau polisi.

Y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Corfforaethol (ACGC)

Nid oedd unrhyw adroddiad gan y Pwyllgor Archwilio; byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ym mis Hydref.

Y Pwyllgor Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd (KRIC)

Dywedodd SG fod cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd wedi cynnwys cyflwyniad gan y Brifysgol Agored ar bartneriaethau academiaidd ac y byddai'r Pwyllgor yn ymchwilio ymhellach i hyn; cymeradwyodd y sleidiau i'w chydweithwyr ar y Bwrdd. Roedd y Pwyllgor hefyd yn ystyried ymarfer craffu manwl ar ddulliau digidol o sgrinio retinopat heg, ynghyd â diweddariad ar ddatblygu strategaeth ymchwil.

Rhoddodd JW gamoliaeth i SG, aelodau'r Pwyllgor Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd, swyddogion gweithredol arweiniol a'r mynychwyr ar y ffordd ystwyth yr oeddent wedi ailsefydlu'r pwyllgor ac wedi datblygu rhaglen waith sylweddol.

Nododd y Bwrdd y diweddariadau a ddarparwyd yn yr Adroddiadau a **chymerwyd sicrwydd** o'r cynnwys a'r drafodaeth.

PHW 8/2022.09.29 Eitemau i'w Cymeradwyo**PHW 8.1/2022.09.29 Cofnodion a Chofnod Camau Gweithredu o Gyfarfod y Bwrdd (28 Gorffennaf 2022)**

Cymeradwyodd y Bwrdd Gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 28 Gorffennaf 2022 fel cofnod cywir o'r cyfarfod.

Cadarnhaodd HB fod y camau gweithredu a oedd yn weddill a nodwyd ar y Cofnod o Gamau Gweithredu ar y trywydd cywir tuag at gael eu cyflawni.

Manteisiodd JW ar y cyfle i ddiolch i GW am ei gwaith rhagorol yn cymryd cofnodion ac i LB am ei diwydrwydd wrth gynnal y Cofnod o Gamau Gweithredu a sicrhau bod camau gweithredu'n cael eu cwblhau'n amserol.

PHW 8.2/2022.09.29 Trefniadau Llywodraethu'r Bwrdd a'r Pwyllgorau**PHW 8.2.1/2022.09.29 Y protocol ar gyfer neilltuo materion ar gyfer cyfarfod preifat o'r Bwrdd (a Phwyllgorau)**

Wrth gyflwyno'r Eitem hon, atgoffodd HB y Bwrdd fod datblygiad Y Protocol yn fater o arfer da; roedd yn bryd cynnal adolygiad blynyddol o hyn yn awr.

Dywedodd nad oedd unrhyw newidiadau sylweddol i'r Protocol, a nododd hefyd y cedwir cofnod o'r materion a drafodwyd. Roedd y cadeirydd wedi adolygu'r rhain gyda VW o Archwilio Cymru.

Ystyriodd a **chymeradwyodd** y Bwrdd y Protocol diwygiedig ar gyfer Neilltuo Materion ar gyfer Cyfarfod Preifat y Bwrdd (a Phwyllgorau) a **chymeradwyodd** adolygiad blynyddol.

PHW 8.2.2/2022.09.29 Cadarnhau Camau Gweithredu'r Cadeirydd

Atgoffodd JW y Bwrdd o'r darpariaethau ar gyfer Camau Gweithredu'r Cadeirydd, yn unol ag Adran 8 y Rheolau Sefydlog. Cadarnhaodd JW ei bod, wrth gymryd cyfrifoldeb dros Gamau Gweithredu'r Cadeirydd ar yr achlysur hwn, wedi gofyn am

gyfranogiad a chytundeb Dirprwy-gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Corfforaethol.

Cadarnhaodd y Bwrdd Gam Gweithredu'r Cadeirydd i gymeradwyo Cam Gweithredu Tendr Unigol ar gyfer mynediad ar-lein at brofion ar gyfer Heintiau a Drosglwyddir yn Rhywiol a **chymerwyd sicrwydd** bod y Cadeirydd wedi gweithredu yn unol ag Adran 8 y Rheolau Sefydlog.

PHW 9/2022.09.29 Eitemau i'w Nodi

PHW 9.1a/ 2022.09.29 Adroddiad y Cadeirydd (28 Gorffennaf 2022)

Nododd y Bwrdd Adroddiad y Cadeirydd i'r Bwrdd ar faterion a ystyriwyd yng nghyfarfod Preifat y Bwrdd ar 28 Gorffennaf 2022.

PHW 9.1b/2022.09.29 Bwrdd Iechyd Cyhoeddus Cymru: Blaengynllun 2022/23

Nododd y Bwrdd y Blaengynllun 2022/23.

PHW 10/2022.09.29 Dyddiad Cyfarfod Ffurfiol Nesaf y Bwrdd

Cynhelir cyfarfod arferol nesaf y Bwrdd ar 24 Tachwedd 2022.

PHW 11/2022.09.29 Diwedd y Cyfarfod Cyhoeddus

Diolchodd JW i bawb am eu presenoldeb a'u cyfraniadau i'r cyfarfod. Daeth y cyfarfod i ben am 12.20pm.